

dva naroda, ktera sta nauk te ločitve prva dosledno do konca izpeljala, pa tudi strašansko zavolj svojega odpada trpela, se vzdignjeta ravno zdaj iz svoje zaslepljenosti in se skesana vračujeta k cerkvi Kristusovi. Na prvem mestu stoji francoski narod. Še ni sto let, ko so v poglavitnem mestu Parizu britko martro po blatu mestnih ulic vlačili in z nogami teptali in postavili, da ne sme nijeden Francoz v Boga verovati, in denes kleči večina Francozov skesana pred Božjim altarem, in kliče k Bogu za pomoč in usmiljenje in prosi sv. Očeta, naj molijo za nesrečno Francijo in jo blagoslovijo. — Na drugem mestu stoji nekdanj takó slovita katoliška Španija. V svojo nesrečo je posnemala zapeljivi zgled sosedne Francije, je tudi napovedala vojsko Kristusu in njegovi cerkvi, se je tudi oskrnila z božjim ropom in dokaj nedolžne krvi prelila. In denes? Vse slave oropana, globoko ponižana in na beraško palico postavljena se skesana zaveda svojih grehov in zbira okoli križa Kristusovega. Pregnani, pa edino postavni kralj Karol kliče katoliške Španjolce na boj za vero očetov, za kralja in dom. Kakošno je njegovo bandero?

Podoba je prečiste Device Marije. Od začetka je bilo le malo kerdelce, ki je to bandero obstopilo, ali denes se je že pomnožilo nad 30.000 hrabrih vojakov. Pred bojem in med bojem kličejo na Marijo, in zato spremlja zmaga njih stopinje in v katerokoli mesto zmagovalno vstopijo, je njih prvo opravilo, da z duhovniki vred zapojó Bogu v zahvalo „Te Deum laudamus“ in prejmejo sv. blagoslov; potem pokleknejo vojaki z ljudstvom vred na prostem trgu in molijo glasno sv. roženkranc v zahvalo Mariji, ki je „pomoč kristjanov“.

Morebiti je takó volja Božja, da od koder je prišlo pohujšanje, pride tudi zgled spreobrnjenja; in da Francija, ki je prva krščansko državo do tal podrila, jo tudi prva zopet postavi, in da ravno tam, kjer se je britka martra v blato pomandrala, se tudi zmaga sv. križa v novi slavi prikaže in po nevarstvu utrujeni Evropi zopet zasiže juterna zarja krščanske omike in svobode. — Zató ne obupajmo! Nevarnosti kat. cerkve so ob enem tudi naše nade za kat. cerkvo. Vse povsodi se vzbuja katoliški duh: zbudimo se tudi mi! Zbirajmo v katoliških in političnih družtvih krščanske močake, da spoznajo nevarnosti, ki pretijo krščanskim družbam, ter dobé pogum braniti si dve svetinji: vero in narodnost! Vstopimo se v novem letu še z bolj živo vero okoli altarja Kristusovega in prestola Marijinega in Bog bo blagoslovil, naše delo!

K.

Gospodarske stvari.

Posnetki iz gozdne postave za vojvodstvo Štajersko.

I. Oddelek.

(Dalje.)

§. 5. Prepovedano je, z gozdom tako ravnati, da pride po njem sosednji gozd v nevarnost, da mu vetrovi škodujejo. Zlasti se ima tam, kjer bi taka nevarnost po popolnem izsekanju kterelega gozdnega dela navstati utegnila, vsaj 20 dunajskih sežnjev širok pas starega lesa, tako imenovan gozdni ali větorni plašč ali plot tako dolgo pustiti, dokler sosednji gozd po gozdoznanstvenih pravilih v posekanje ne pride. Gozdni plašč ali plot se sme med tem le prebiravno posekavati.

§. 6. Na zemljišču, ki bi pri popolnem izsekanju v širokih ravnah lahko vzletelo, t. j. prst po vetrovih ali plohah izgubilo, kakor tudi v strmih in visokih legah, se smejo gozdi edino le v ozkih pasih ali progah, ali po počasnem prebiravnem posekavanju podirati, in se imajo brž zopet z mladim lesovjem zasaditi. Visoki gozdi na gornjem robu gozdne rasti (vegetacije) se smejo le po prebiravnem izposekanju obdelovati.

§. 7. Ob bregih velikih vodá, če niso iz skalovja in na gorskih strminah, kjer se je udorov bati, se les le sme rediti, ako se skrbi, da se vsa nevarščina za zemljišče odstrani. Na takih krajih šture ali porobke krčiti in korenice izdirati, je le dovoljeno, ako se zabrani, da se po krčenju narejeni razori dalje ne širijo.

§. 8. Prestopki ukazov, ki so v spredaj stoječih §§. 5, 6 in 7 navedeni, se kaznujejo z 20 do 200 gld. Poškodbe drugih pa morajo oni povrniti, ki so jih zakrivali.

§. 9. Gozdi, na ktere so gozdni vžitki ali gozdne služnosti naložene, se morajo ne le vzdržati, ampak tudi na primerni spodredivni način trpežno obdelovati.

Kakošnih in koliko gozdnih užitkov kdo ima, določuje gospodarski načrt po tu izrečenih načelih na željo opravičenega ali obloženega ustanovljen, ki je bil pa tudi le na željo jednega ali drugega od okrožne oblasti, in kjer takih ni, od naj nižje politične oblasti po zaslišanju obeh strank, na podlagi osnove, po nepristranskih zvedenih narejene ali prevdarjene, potrjen.

Ako se sploh ali pri tej priliki pokaže, da se opravičeni in obloženi le v tem ne zlagata, kako da se imajo služnosti same na sebi nesporbujane izvrševati, gre o tem določitev gori imenovanim političnim oblastnijam.

§. 10. Živino na pašo goniti v one gozdne predele, ki so pomlajenju namenjeni, in v kterih bi živina na paši že rastočemu lesu ali ravno spodrejevanemu škodo narediti mogla, je prepovedano (varovani gozdi, prepovedani lesi). Pa tudi v druge gozdne predele se je ne sme

več zaganjati, kolikor si ravno onod potrebne paše najde.

Varovani gozdi imajo praviloma pri spodrejevanju visokih gozdov saj štiri del, pri nizkem ali srednjem gozdnem spodrejevanju pa peti del celega gozdnega zemljišča iznašati.

Lastniki gozdov in tisti, ki imajo do paše pravico, morajo živino na paši po pastirjih ali na kaki drugi primerni način od varovanih gozdov odvracati. Tudi se ne sme posamesna živina, ampak kolikor mogoče v čredah pasti.

Živina se mora po takem potu na pašo goniti, da gozdu škode ne dela, in če je treba, tudi po daljšem potu ali ovinkih.

(Dalje prih.)

Z živino, posebno z mlečnimi kravami, gre previdno in lepo ravnati.

Kolikor se je že o tem zlatem pravilu pisalo in govorilo, toliko se še vsak dan proti njemu greši. Toraj ga je treba vedno sopot in sopot ponavljati in kazati, kake škodljive posledice da ima njegovo zanemarjenje. Vsak čas pa ima svoje posebne prilike se proti njemu pregrešiti. Tako je zdaj po zimi živini, posebno pa mlečnim kravam, mrzel preprih zraka skozi hlev in ledena pitna voda pravi strup. Premrzel napoj ne škoduje samo s tem, da mlekaricam zmanjša množino vsakokratne molže, ampak more tudi zdravju zelo nevaren in škodljiv postati. Zato je dobro, če se brez posebnih stroškov in neprilичnosti zgoditi more, kravam mlekaricam pijačo nekoliko pogreti. Kajti škoda, ki jo prhlajenje, bodi si po zračnem, mrzlem preprihu, ali ledenem napoju pri mlečnih kravah napravi, ni le kratkega upliva, ampak razteza se včasih na cele tedne. Marsiktera žlahtna živinica se tako po nemarnosti in brezskrbnosti lastnikovi pokvari.

Mlečne krave se tudi ne smejo ne s paše ne z vode prenaglo poditi. Naj ne grejo hitreje nego je njihov navadni hod. Lepo in prijazno ravnanje s kravami mlekaricami je čudovitnega upliva na obilnost vsakokratne molže, pa tudi na mladiče, kdar je živina breja. Zlovoljen, jezljiv človek naj bi živini še blizo ne prišel. Kdor more v jezi in togoti kravo z nogo pehniti, zasluži sam iz hleva izpehan biti. Tak naj bi nikdar več žlahtni živini blizo ne smel. Ako čredo od 20 krav, ki so bile dosedaj v slabih rokah, izročiš pravemu človeku, ki zna in hoče z živino lepo ravnati, bo ta v enem mesecu množino namolznega mleka toliko povišal, da bode za to potegnen denar poplačal njegovo plačo. To je skušnja, ki se je več nego jedenkrat uresničila.

(„Pr. Ldw.“)

Dopisi.

Iz Maribora. (Bralna društva) si prizadeva predsednik tukajšnega kat. pol. društva, g. grof Brandis, uvesti po okolici mariborski. V ta namen je poklical 15 duhovnih gg. na posvet. Prišlo je 6 gospodov. Vsi so bili o koristi in potrebi takih društev pri nas prepričani. Vsaj vemo, kako so ljudje tukaj v političnih rečeh nevedni. Kakor pijane muhe se dajo nemškutarским rogoviležem poloviti in brezverskim liberalcem za nos voditi. Ničvrednih novin se veliko v te kraje razpošilja. Samo v selniško faro, celó med kmetške ljudi v visokih hribih, se pritepe vsak teden 8 iztisov neverskega „Dorfbot-a“. „Sl. Gospodarja“ pa malokde najdemo, „Sonntagsbot-a“ samo v farovžih. Sploh nemškutarstvo in nevera nam pači ljudi čem dalje bolj. Med tem je čitalnica skoro zaspala, tabora nismo imeli nebenega, kat. politično društvo pa peša iz marsikaterih uzrokov, ki jih tukaj nečemo navajati. *)

Ostaja še nam poskus z bralnimi društvi po zgledu vrlih Tirolcev. Ti imajo namreč pri vsakej fari ali srenji svojo bralno društvo, kder se zbirajo, pogovarjajo in prebirajo katoliške novine in spise — brez vsakega političnega komisarstva. Ni jim treba še le gosposki posebej naznanjati, kedaj se mislijo zbrati. Storiijo, kakor in kedar se jim poljubi, ker se gosposka v take zasebne shode ne vtika. Le kedar je kaj imenitnega, se pokličejo iz cele okolice enakomisleči možje na zbor kakega kat. društva. Tedaj pa taki zbori tudi zdajo. — O koristi bralnih društev smo se prepričali tudi pri nas. Dokler je bralno društvo v Rušah marljivo delalo, smo ondi vselej imeli — narodnih volilcev. Jako vro in posnemanja vredno je bralno društvo pri Mali nedelji.

Zbrani gg. so sklenoli po omenjenih zgledih ravnati. Zlasti mislijo nagovarjati one može, kateri pri njih „Slov. Gosp.“ berejo, da storiijo med seboj nekako zvezo ali bralno društvo. Bog daj, da bi se to povsodi posrečilo! To želimo tem bolj, ker utegne kmalu čas nastopiti, da se bo tudi pri nas sv. cerkva preganjati začela, kakor se to zdaj na Prajzovskom godi. Podvizajmo se tedaj, da nas najdejo pripravljene! Kje in kako se bodo pri nas vsled omenjenega dogovora „bralna društva“ osnovala, bomo o svojem času naznanili. Ker pa več oči več vidi, zato prosimo, da tudi drugi gospodje svoje misli, skušnje in nasvete o bralnih društvih priobčiti blagovolijo.

Iz mariborke okolice 19. pros. (Gosp. Seidl misli, da je lavantinski škof.) Da gospod Seidl res misli, da je že lavantinski škof, se vidi iz tega, ker se je neki hrustil, da on kamškega kaplana prestaviti zamore, kedar boče, katero pra-

*) Menda so prebodeči?

Vred.